

معماران عصر جدید

تحلیلی نو بر وضعیت سازمان‌های مردم‌نهاد در ایران و جهان

دکتر محمد صالح طایب‌نیا

خودمراقبتی اصفهانی

میترا فلاح

فهرست

مقدمه ۸

۲۰ فصل اول: چستی خیره ها و سمن ها

۱.۱. مفهوم سازمان خیر	۲۱
۱.۱.۱. تعاریف علمی	۲۱
۲.۱.۱. تعاریف عمومی و کارکردی	۲۸
۳.۱.۱. سازمان مردم نهاد در ایران	۳۰
۲.۱. ریشه های قانونی و نقش و کارکرد کار خیر	۳۱
۱.۲.۱. ریشه های قانونی	۳۱
۲.۲.۱. حیطه فعالیت سازمان های مردم نهاد	۳۴
۳.۲.۱. تفاوت بخش مردم نهاد با بخش های دیگر	۴۰
۳.۱. ظهور و ابعاد سمن ها در مناطق گوناگون دنیا	۴۴
۱.۳.۱. اروپا	۴۹
۲.۳.۱. امریکا	۵۰
۳.۳.۱. آسیا	۵۰
۴.۳.۱. آفریقا	۵۱
۵.۳.۱. ایران	۵۲
۴.۱. عوامل فرهنگی و سیاسی	۵۳
۵.۱. نقدهای وارد بر سازمان های مردم نهاد	۵۹
۱.۵.۱. محدودیت ها و اصول اخلاقی در کار خیر	۶۲

فصل دوم: مراکز فعال در عرصه آموزش و پژوهش خیریه‌ها و

سمن‌ها

۱.۲. اروپا	۷۳
۱.۱.۲. بنیاد کمک به خیریه‌ها در انگلستان (CAF)	۷۳
۲.۱.۲. مرکز بخشش خیرخواهانه و نوع دوستی (CGAP) در	۷۶
انگلیس	
۳.۱.۲. تأثیر نیکوکاری	۷۹
۴.۱.۲. مرکز مطالعه و پژوهش نوع دوستی	۸۲
۵.۱.۲. انجمن نیکوکاری خطرپذیر اروپا	۸۵
۶.۱.۲. مرکز مطالعات نیکوکاری	۸۸
۷.۱.۲. مرکز اثربخشی کار خیر در دانشگاه کاس لندن، انگلستان	۹۰
۸.۱.۲. مؤسسه مسناتا برای نیکوکاری و جامعه مدنی در آلمان	۹۳
۲.۲. آسیا	۹۵
۱.۲.۲. شبکه نیکوکاری خطرپذیر آسیا	۹۵
۲.۲.۲. مرکز آسیایی	۹۸
۳.۲. آمریکا	۱۰۰
۱.۳.۲. انجمن پژوهش مراکز غیرانتفاعی و داوطلبی آمریکا	۱۰۰
۲.۳.۲. مرکز بنیاد	۱۰۲
۳.۳.۲. ایماژین کانادا	۱۰۴
۴.۳.۲. مرکز رهبری غیرانتفاعی و عمومی	۱۰۷
۴.۲. ایران	۱۱۱
۱.۴.۲. بنیاد آلاء	۱۱۱

فصل سوم: نظام ارزیابی ورده بندی خیریه‌ها و سمن‌ها

۱.۳. ارزیابی خیریه‌ها در آمریکا	۱۲۰
۱.۱.۳. چریتی نویگیتور	۱۲۰
۲.۱.۳. چریتی وچ یادیدبان خیریه	۱۲۶
۳.۱.۳. ائتلاف مراکز کسب و کارهای بهتر برای بخشش	۱۲۹
هوشیارانه	
۲.۳. ارزیابی خیریه‌ها در انگلیس	۱۳۹
۳.۳. ارزیابی خیریه‌ها در کانادا	۱۴۱
۴.۳. ارزیابی خیریه‌ها در جهان	۱۴۴

۱۵۱ فصل چهارم: تحلیل ساختارمند خیریه‌ها و سمن‌های برگزیده

۱.۴. شاخص میزان سرمایه	۱۵۳
۱.۱.۴. بنیاد بیل و ملیندا گیتس	۱۵۳
۲.۱.۴. بنیاد ولکام تراست	۱۶۳
۳.۱.۴. بنیاد عظیم پرمجی	۱۷۱
۴.۱.۴. مؤسسه محمد بن راشد آل مکتوم	۱۷۸
۵.۱.۴. آستان قدس رضوی؛ خیریه برتر ایرانی تحت شاخص	۱۸۴
میزان سرمایه	
۲.۴. شاخص قدمت سمن	۱۹۱
۱.۲.۴. بنیاد راکفلر	۱۹۱
۲.۲.۴. خیریه سنت کراس (صلیب مقدس) و اقامتگاه فقر	۱۹۷
شریف	
۳.۲.۴. پیترزپنس یا خیرات سنت پیتر	۱۹۹
۴.۲.۴. انستیتو پاستور	۲۰۲
۵.۲.۴. خیریه نویر تبریز؛ خیریه برتر ایرانی تحت شاخص	۲۰۹
قدمت	
۳.۴. شاخص میزان اثربخشی	۲۱۵
۱.۳.۴. خدمات درمان چشم آراویند	۲۱۵
۲.۳.۴. فیدینگ امریکا (تغذیه امریکا)	۲۲۸
۳.۳.۴. خیریه‌های برتر ایرانی تحت شاخص اثربخشی	۲۳۶
۴.۴. تعداد مشارکت‌کنندگان و کارکنان (دامنه فعالیت)	۲۴۳
۱.۴.۴. پزشکان بدون مرز (MSF)	۲۴۳
۲.۴.۴. خیریه‌های برتر ایرانی تحت شاخص تعداد	۲۵۴
مشارکت‌کنندگان و کارکنان (دامنه فعالیت)	
۵.۴. حضور شرکت‌های بزرگ تجاری میان خیریه‌ها	۲۶۰
۱.۵.۴. بنیاد فورد	۲۶۰
۲.۵.۴. بنیاد کوکاکولا	۲۶۸
۳.۵.۴. خیریه برتر ایرانی تحت شاخص حضور شرکت‌های	۲۷۴
بزرگ تجاری در بین خیریه‌ها	

فصل پنجم: راهکارهای کلان و خرد ارتقای خیریه‌ها و سمن‌ها

در ایران

۱.۵. راهکارهای عملیاتی برای ارتقای خیریه‌ها در ایران	۲۸۷
۱.۱.۵. عوامل موفقیت سازمان‌های مردم‌نهاد بزرگ	۲۸۷
۲.۱.۵. عوامل موفقیت سازمان‌های مردم‌نهاد کوچک	۲۹۴
۲.۵. راهکارهای ارتقای حکمرانی سمن‌های ایران	۳۰۲
۱.۲.۵. رابطه نظام حکمرانی و سازمان‌های مردم‌نهاد	۳۰۳
۲.۲.۵. عوامل مؤثر بر رونق و اثربخشی سمن‌ها	۳۰۸
۳.۵. علمی و تخصصی کردن کار خیر	۳۱۹
۱.۳.۵. تأثیر بر سیاست‌گذاری در حوزه کار خیر	۳۲۰
۲.۳.۵. تربیت متخصص	۳۲۱
۳.۳.۵. ایجاد مؤسسه‌ای برای گردهم‌آوردن دانشگاه‌ها و	۳۲۲

محققان حوزه خیر

۴.۳.۵. مستندسازی با ایجاد پایگاه داده از سمن‌ها	۳۲۳
۴.۵. ارزیابی سمن‌ها و مبارزه با کاستی‌ها	۳۲۴
۱.۴.۵. الزام به شفافیت در سمن‌ها	۳۲۴
۲.۴.۵. تلاش برای حذف فساد در سیستم سمن	۳۲۷
۵.۵. رفع مشکلات موجود در حوزه وقف	۳۲۹
۱.۵.۵. ترویج و فرهنگ‌سازی کار خیر	۳۳۶
نتیجه‌گیری	۳۴۴
پیوست‌ها	۳۴۹
پیوست مربوط به جدول شماره ۷	۳۴۹
کتابنامه	۳۵۶
مقاله‌ها	۳۵۸
وب‌سایت‌ها	۳۵۹

مقدمه

حس خوب دستگیری از ضعیف، عمل به وظیفه دینی و اجتماعی، پرداخت صدقه، وقف، بخشش وقت و مهارت‌ها و مدل‌های جدید مسئولیت اجتماعی شرکت‌های تجاری، همه گویای مفهومی دیرینه و ریشه‌دار بخشش در طبیعت زندگی اجتماعی بشر است. قدمت بخشش احتمالاً با سابقه تاریخ بشر برابری می‌کند و در همه جوامع و ادیان و حتی درس طوح گوناگون جامعه وجود داشته است.

در فرهنگ اسلامی مفاهیمی همچون زکات، خمس، انفاق، صدقه، وقف، قربانی، ولیمه و نذر و گره خوردن آن‌ها با سبک زندگی مسلمانان، سبب شد فعالیت‌های نیکوکارانه از صرف کمک‌کردن به نیازمندان خارج شده و کارکردهای گوناگون علمی، آموزشی، مذهبی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پیدا کند. تأسیس هزاران مدرسه علمی، راه‌اندازی مجتمع‌های بزرگ علمی و آموزشی، مانند ربع رشیدی، احداث صدها کتابخانه و رصدخانه و مراکز پژوهشی، ساخت هزاران بیمارستان، آب‌انبار، کاروان‌سرا، پل، جاده، بازار و نیز مراکز عبادی و معنوی، مانند حرم‌های اهل بیت (علیهم‌السلام)، مساجد، حسینیه‌ها، تکایا و مقابر امامزادگان توسط خیرین و واقفان، بی‌شک نقش بی‌بدیلی در شکل‌گیری و رشد تمدن اسلامی در قرن‌های گذشته داشته است.

متأسفانه با وجود این پیشینه درخشان، در یکی دو قرن اخیر، شاهد افول جایگاه وقف و نیکوکاری در جهان اسلام و افول اولویت آن نزد رهبران این جوامع بوده‌ایم. به موازات این افول، گرایش به فعالیت‌های نیکوکارانه، به‌ویژه در قالب حقوقی آن، یعنی مؤسسه‌ها و بنیادهای خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد و اقبال حاکمان آن‌ها به این کار، در مغرب‌زمین از رشد چشمگیری برخوردار بوده است. این مؤسسات توانسته‌اند نقش درخور توجهی در توسعه علمی، آموزشی، اقتصادی و اجتماعی غرب ایفا کنند.

امروزه، در بسیاری از کشورهای جهان، بخش مردم‌نهاد رکنی از ساختار جامعه است که در کنار بخش دولتی و خصوصی، در تنظیم اقتصاد و خدمات‌رسانی نقش ایفا می‌کند. جالب اینجاست که قدرت‌های تاریخ معاصر جهان، گویا کار خیر سازمانی یا بخش سوم فعال‌تری دارند. از یک طرف، بسیاری از دولت‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که به‌تنهایی توان حل چالش‌های اجتماعی و فراهم‌ساختن هزینه‌های سنگین رفاهی، به‌ویژه برای طبقات محروم جامعه را ندارند. براین اساس، عرصه را برای ورود خیرین و سازمان‌های مردم‌نهاد هموار کرده‌اند. از طرفی دیگر، درآمدهای کلان برخی بنگاه‌های اقتصادی و ضرورت ایجاد شخصیتی موجه و مردمی (برند) برای حفظ و توسعه این درآمدها باعث شده است این حوزه برای بخش خصوصی و شرکت‌های تجاری جذاب شود و در قالب‌های گوناگونی، مانند مسئولیت اجتماعی (CRM) نقش ایفا کنند. از سوی دیگر، دل‌زدگی از نظام سرمایه‌داری و زندگی صنعتی و ماشینی و ارضانشدن فطرت انسانی از مظاهر ثروت، قدرت، شهرت و...، زمینه‌ساز پیدایش جوّی گسترده برای روآوردن آحاد مردم به سمت فعالیت‌های خیرخواهانه و داوطلبانه در زمینه‌های گوناگون مذهبی، بهداشتی، آموزشی،

زیست محیطی و... شده است.

این عوامل و ده‌ها عامل دیگر سبب شده است حوزه مشارکت‌های اجتماعی و به‌ویژه سازمان‌های مردم‌نهاد، به عنصری بی‌بدیل در تمامی عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و حتی امنیتی و نظامی در دوران معاصر تبدیل شود. خیل مطالعات، تحقیقات و انتشارات دو دهه اخیر در مدح و نقد رویکردهای نیکوکاری سازمانی، رشد چشمگیر شمار سازمان‌های مردم‌نهاد در تمامی کشورهای دنیا، گسترش دامنه موضوعات کار این سازمان‌ها به حوزه‌های غیررفاهی و ورود افراد مشهور و کمپانی‌های تأثیرگذار و بزرگ جهانی در این عرصه، مؤید این تحول شگرف است که به برخی از نمونه‌های آن اشاره می‌شود.

تجمع گزارش‌های تهیه‌شده از کشورهای گوناگون حاکی از این است که بیش از ۱۰ میلیون سازمان مردم‌نهاد و خیریه در سراسر جهان فعالیت می‌کنند که بیشتر آن‌ها در سی سال گذشته تشکیل شده‌اند. در هندوستان، حدود ۳٫۴ میلیون سازمان مردم‌نهاد (سمن) وجود دارد.^۱ حدود ۱٫۵ میلیون سازمان غیردولتی در ایالات متحده آمریکا فعالیت می‌کنند.^۲ گزارش‌های سال ۲۰۱۹ در چین حاکی از این است که تعداد سازمان‌های مردم‌نهاد در این کشور به مرز ۵۰۰ هزار رسیده است.^۳ در انگلستان، در سال ۲۰۱۸، تعداد خیریه‌ها^۴ ۱۷۰ هزار و در کانادا بر اساس گزارش آژانس درآمد کانادا^۵ تعداد خیریه‌ها و سازمان‌های غیرانتفاعی به همین میزان بوده است.^۶ اگرچه از روسیه گزارش

1. <https://qz.com/india/1611326/india-has-been-hostile-to-ngos-for-decades-modi-made-it-worse>

2. <https://www.state.gov/non-governmental-organizations-ngos-in-the-united-states>

3. <http://www.chinadevelopmentbrief.cn/articles/how-many-ngos-are-there-really-in-china>

4. <https://www.gov.uk/government/publications/charity-register-statistics/recent-charity-register-statistics-charity-commission>

5. the Canada Revenue Agency

6. <http://sectorsource.ca/research-and-impact/sector-impact>

مستند و دقیقی دربارهٔ تعداد سمن ها وجود ندارد، تعداد انواع آن ها در سال ۲۰۱۸ از دست کم ۱۴۰ هزار تا ۲۲۰ هزار تخمین زده شده است.^۱ طبق آمار ۲۰۱۹، در فرانسه، بیش از ۱ میلیون و ۳۰۰ هزار انجمن^۲ فعال وجود دارد.^۳ انجمن ها با داشتن شرایطی، از جمله مدد رسانی به افرادی غیر از هستهٔ تشکیل دهنده و داشتن حدود ۲۰۰ عضو مددجو می توانند به انجمن با کارکرد عمومی تبدیل شوند. در آلمان، حدود ۲۲ هزار و ۲۰۰ بنیاد مستقل، حدود ۲۰ هزار تا ۴۰ هزار مؤسسهٔ خیریه و بنیادهای غیرمستقل و حدود ۶۰۰ هزار انجمن وجود دارد. در سال ۲۰۱۸ در بلژیک، بیش از ۱۵۰ هزار سازمان فعال در بخش غیرانتفاعی وجود داشته است. در ایران نیز تعداد سمن ها و مؤسسه های خیریه روز به روز در حال افزایش است و روزانه، چندین نمونه از این سازمان ها ایجاد می شوند. اگرچه تعداد رسمی سازمان های مردم نهاد در ایران، در سال ۱۳۹۷، قریب به ۱۵ هزار سمن بوده است، بیش از ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار خیریه و مؤسسهٔ مردمی دیگر، در قالب عناوینی مانند هیئت امنای مسجد، حسینیه، هیئت عزاداری، موکب و قرض الحسنه فعالیت می کنند که در لیست سمن ها قرار نگرفته اند.^۴

گزارش فناوری سازمان های غیردولتی جهان در سال ۲۰۱۷^۵، ارزش ناخالص ایجاد شده توسط سازمان های مردم نهاد در سراسر دنیا را حدود ۲۸۰۰ میلیارد دلار برآورد کرده است که اگر مجموعه این سازمان ها را معادل یک کشور در نظر بگیریم، تولید ناخالص آن معادل پنجمین اقتصاد جهان خواهد بود.^۶

1. Hartnell, Caroline, (2018) PHILANTHROPY IN RUSSIA, Philanthropy for Social Justice and Peace.

2. association

3. <https://www.welcome-ohme.fr/associations-en-france-le-rapport-2019/>

۴. محمد صالح طیب نیا و حوریه ربانی اصفهانی. به توان ایران (درآمدی بر مطالعات امر خیر در ایران: آسیب ها و راهکارها)، ص ۶۵.

5. The 2017 Global NGO Online Technology Report

6. <https://techreport.ngo/previous/2017/about.html> According to The Johns Hopkins Center for Civil Society Studies <http://ccss.jhu.edu>

بخش غیرانتفاعی در سال ۲۰۱۵، حدود ۹۸۵٫۴ میلیارد دلار در اقتصاد ایالات متحده کمک کرده است که ۵٫۴ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد. ۲۵٫۲ درصد از بزرگ سالان امریکایی، داوطلبانه در سال ۲۰۱۶ در مؤسسات مردم‌نهاد و خیریه‌ها فعالیت کرده‌اند که میزان وقت‌گذاری آن‌ها ۸٫۷ میلیارد ساعت تخمین زده می‌شود که نسبت به سال ۲۰۱۵ افزایش ۲ درصدی داشته و ارزش این ساعت‌ها تقریباً ۱۸۷٫۴ میلیارد دلار است.^۱

در سال ۲۰۱۶، بیش از ۱۲ میلیون نفر در سازمان‌های غیرانتفاعی در آمریکا شاغل بوده‌اند. این تعداد افراد حقوق بگیر است و شامل داوطلبان نمی‌شود. این تعداد بیش از ۱۰ درصد کل شاغلان غیردولتی در آمریکا را تشکیل می‌دهد. مجموع حقوق سالانه این افراد، ۶۳۸ میلیارد دلار در سال بوده است. بیشتر از نصف این افراد، ۵۵ درصد، در بخش‌های سلامت و خانه‌های سالمندان مشغول بوده‌اند.^۲

بر اساس گزارشی که در سال ۲۰۰۴ درباره نسبت نیروی کار خیریه‌ها به کل نیروی کار هر کشور از ۳۶ کشور دنیا منتشر شد، هلند در صدر سایر کشورها، بیش از ۱۴ درصد نیروی کار خود را، مجموع داوطلب و حقوق بگیر، در بخش غیرانتفاعی دارد. پس از آن، بلژیک و ایرلند بیش از ۱۰ درصد از کل نیروی کار را در بخش غیرانتفاعی دارند. سپس آمریکا بیش از ۹ درصد و بریتانیا بیش از ۸ درصد از کل نیروی کار خود را در بخش غیرانتفاعی دارند.^۳ طبق آمار ۲۰۱۹، در فرانسه نزدیک به ۲ میلیون نفر در بخش غیرانتفاعی استخدام شده‌اند که ۱۰ درصد کل افراد

1. <https://nccs.urban.org/project/nonprofit-sector-brief>

2. Lester M. Salamon and Chelsea L. Newhouse, "The 2019 Nonprofit Employment Report," Nonprofit Economic Data Bulletin no. 47. (Baltimore: Johns Hopkins Center for Civil Society Studies, January 2019). Available at nccs.urban.org.

3. Lester M. Salamon, S. Wojciech Sokolowski, and Associates, Global Civil Society: Dimensions of the Nonprofit Sector, Volume Two (Bloomfield, CT: Kumarian Press, 2004).

استخدام شده در بخش غیردولتی است و حقوق این افراد مجموعاً معادل ۴۳ میلیارد یورو است. بیش از ۱۲ میلیون داوطلب در فرانسه داریم و ۹۰ درصد انجمن‌ها فقط با داوطلبان کار می‌کنند. ۲۱ میلیون کانادایی نیز در بخش خیریه و غیرانتفاعی، به صورت حقوق بگیر مشغول به کار هستند و بیش از ۱۳ میلیون نفر نیز به صورت داوطلب در این بخش فعالیت می‌کنند.^۲

در سال‌های اخیر، نقش سیاسی و امنیتی عملکرد برخی نیکوکاران ثروتمند دنیا و بنیادهای آن‌ها مورد نقد شدید محققان و دانشمندان اجتماعی قرار گرفته است و کتاب‌های برجسته‌ای در این حوزه نوشته شده است. خطراتی که منتقدان، مکرر بر می‌شمرند عبارت است از: قدرت فزاینده سرمایه‌داران، نفوذ آن‌ها در سطح جامعه، در بخش آموزش، بهداشت و درمان، سیاست‌گذاری و... و تأثیرگذاری آن‌ها بر سیاست‌های عمومی، مقابله با قدرت دولت و نقض دموکراسی.

بسیاری از دولت‌ها در دهه‌های گذشته با افزایش فشارهای مالی، توان خدمات‌رسانی رفاهی، آموزشی، بهداشتی و... را ندارند؛ از این رو از انجام دادن این خدمات پا عقب کشیده‌اند. در این فضای ایجاد شده، نیکوکاران پا جلو گذاشته‌اند. رشد اقتصادی، نظام سرمایه‌داری، ظهور نخبگان فناوری‌های جدید، سیاست‌های مالی که امکان انباشت سرمایه را می‌دهند و چندین عامل دیگر، دست به دست هم داده است سرمایه‌های کلانی در دست افرادی قرار گیرد که برخی از آن‌ها بسیار جوان هستند. این سرمایه‌ها برای ایجاد تغییر، سرمایه‌گذاری برای نوآوری، تأثیر بر سیاست‌های عمومی و هدف قرار دادن مسائل پیچیده، مثل آموزش، تغییرات آب و هوایی و عدالت و نشر دموکراسی استفاده می‌شوند.

1. <https://www.welcome-olme.fr/associations-en-france-le-rapport-2019/>

2. <http://sectorsource.ca/research-and-impact/sector-impact>

افرادى چون بيل گيتز، زاكربگ، موسكوویتز، پاركر، بافت، شيخ محمد آل مكتوم، بلومبرگ، سوروس، راکفلر، فورد، پرمجى و ده‌ها سرمايه‌دار بزرگ ديگر، بنيادهای عظيم خيره با سرمايه‌های چندین ميليارد دلاری راه‌اندازی کرده‌اند. نيكوکاری با سرمايه زياد، اغلب نوعی قدرت است: استفاده از دارایی‌های شخصی برای تأثیر در سطح جامعه. به علاوه نوعی قدرت است که نه تنها سنجش و در خصوص آن سؤال نمی‌شود، بلکه تشويق و از آن تمجید نیز می‌شود و از معافیت‌های مالیاتی نیز بهره می‌برد. سرمايه‌داران و بنيادهای آنها از تأثیری که بر سياست‌گذاری‌ها می‌گذارند، سود بسیاری می‌برند، بدون اینکه از آنان سؤال شود.

به علاوه، این بنيادها و سازمان‌های مردم‌نهاد سرمايه را طبق دیدگاه و اولویت‌های مؤسسان مصرف می‌کنند که الزاماً انعکاسی از دیدگاه عموم مردم نیست و بنابراین می‌تواند جریانی مخالف دموکراسی تلقی شود. اغلب، خدمات و نیات مؤسسان و سرمايه‌داران در جهت ایجاد برابری و مبارزه با فقر و بیماری‌هاست که برای بشر مطلوب است؛ ولی در کنار این، سازمان‌های با مأموریت بشردوستانه، خیره‌هایی نیز رسالت خود را در فضای سیاسی تعریف کرده‌اند. مثلاً اندیشکده‌ها عموماً سازمان‌های غیرانتفاعی با هدف شکل‌دهی به سیاست‌ها هستند یا برای نمونه، بنیاد سوروس عملاً بنیادی برای براندازی برخی از دولت‌ها، با پوشش فعالیت‌های خيرخواهانه شناخته می‌شود؛ در حالی که این بنياد هدف خود را ایجاد و حفظ ساختارها و نهادهای جامعه باز، از کمک انسان‌دوستانه گرفته تا بهداشت عمومی و رعایت حقوق بشر و اصلاحات اقتصادی، عنوان می‌کند.

بحث اصلی که در اینجا مطرح می‌شود موضوع تعارض منافع است. به این معنی که خیره‌ها با سرمايه اجتماعی و تأثیرات اجتماعی خود، همچون

دولت‌های در سایه عمل می‌کنند که با رأی مردم انتخاب نشده و به کسی پاسخگو نیستند؛ اما منافع آن‌ها می‌تواند با منافع دولت‌ها یا ملت‌های دیگر در تعارض باشد. البته این تعارض همیشه وجود ندارد و باید تأکید کرد که آثار مثبت سازمان‌های مردم‌نهاد، بسیار بیشتر از خطرات آن یا سوءاستفاده‌هایی است که از آن شده است.

کتاب حاضر، نظر به اهمیت عرصه کار خیر در آینده و به‌ویژه برای جوامع در حال توسعه، سازمان‌های مردم‌نهاد را مطالعه می‌کند. در ایران، فعالان و محققان و دانشمندان اجتماعی به بخش مردم‌نهاد هنوز توجه کافی نکرده‌اند؛ از این رو نتوانسته است از صورت سنتی و فردی، به حرکتی اجتماعی، به صورت راهبردی درآید. این در حالی است که توجه به این ظرفیت شاید بتواند تحولی جدی در راه نجات اقتصاد کشور ایجاد کند و در صورت رشد و گسترش، شاید بتواند به پیشبرد رفاه اجتماعی کمک بسزایی کند. محققان و مدیران حوزه اجتماعی در ایران باید اهمیت رویکرد علمی به بخش مردم‌نهاد را درک کنند و از علم و تجربیات دیگران در این حوزه استفاده کنند و با بصیرت، در مسیر ساخت بخش مردم‌نهاد بومی، قوی، متحد و اتحادآور قدم بگذارند.

با این دیدگاه، این کتاب ضمن شناسایی مفاهیم بنیادین بخشش، سازمان‌های حوزه کار خیر، از جمله پژوهشکده‌ها و دانشگاه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌ها در جهان را مطالعه و نمونه‌هایی را معرفی می‌کند. مخاطب این کتاب در وهله اول، فعالان سازمان‌های خیریه و علاقه‌مندان به تأسیس خیریه هستند تا با نمونه‌هایی از نحوه عملکرد و راهبری و مدیریت و برنامه‌های خیریه‌های سرشناس آشنا شوند و در طراحی نقشه راه و پیشبرد مأموریت‌های متعالی خود موفق‌تر عمل کنند. سیاست‌گذاران، مخاطبان دیگر این اثر هستند